

SHV-TUTKINTO**Vakuutuslainsäädäntö
13.3.2024**

Tentin maksimipistemäärä on 80 pistettä, mutta lopulliset pisteet skaalataan asteikolla 0–100 pistettä 0,5 pisteen tarkkuudella.

Tehtävä 1 (10 p)

1.1 Miten vakuutusyhtiölaki (VYL) määrittää seuraavat termit (2 p)

- a) Osakas
- b) Vakuutusvelkoja
- c) Palveluyritys
- d) Kotivaltio

1.2 VYL sääntelee erityistä kelpoisuutta vaativista toiminnoista. (8 p)

- a) Kerro mitä tarkoitetaan erityistä kelpoisuutta vaativalla toiminnolla ja mitä VYL:ssä yhteisesti säädetään ko. toimintojen vastaavista henkilöistä
- b) VYL mainitsee tietyt erityistä kelpoisuutta vaativat toiminnot. Kerro mitkä nämä toiminnot ovat sekä kuvaa lyhyesti niiden vastuualue omin sanoin.

Ohje: VYL:n vaatimukset ovat riittävät eikä Komission delegoidun asetuksen vaatimuksia tarvitse kertoa

Vastaus:

1.

- a) VYL 1 luku 5 §, 4 luku 2 §
- b) VYL 1 luku 6 §
- c) VYL 1 luku 9 §
- d) VYL 1 luku 11a §

2.

- a) VYL 6 luku 9 §, 4 §
- b) VYL 6 luku 11 §, 14 §, 15 §, 18 §

Tehtävä 2 (10 p)

Vakuutusmyyjä Maire myy pariturvavakuutusta kuoleman varalle avioparille Pekka ja Petra Pekkala. Pariskunnalla on kaksi yhteistä lasta, Paavo ja Pauliina ja lisäksi Pekalla on poika Lauri aiemmasta liitostaan.

Myyntitapahtumassa edetään edunsaajamääräykseen asti.

2.1 Asetu Mairen asemaan

- a) Miten kerrot Pekalle ja Petralle mitä edunsaaja ja edunsaajamääräys tarkoittaa?

- b) Missä muodossa pyydät edunsaajamääräyksen ja mitä kerrot määräyksen muuttamisesta ja peruuttamisesta myöhemmin?

2.2 Edunsaajamääräys

- a) Pekka ja Petra haluavat vakuutuskorvauksen menevän kuolemantapauksessa tasan Paavolle, Pauliinalle ja Laurille huolimatta siitä kumpi vakuutetuista kuolee. Mitä vaihtoehtoja on, missä muodossa edunsaajamääräykset on mahdollista antaa tässä tilanteessa? Perustele vastauksesi edunsaajamääräyksen tulkinnan perusteella.
- b) Pekkaa mietityttää vielä Laurin asema, mikäli Petra menehtyy ja vakuutuskorvaus tulee lapsille jaettavaksi. Millä tavoin Laurin asema edunsaajana voidaan taata?

2.3. Edunsaajan kuolemantapaus

- a) Pekka kysyy Mairelta vielä tätä: Oletetaan, että joku lapsista kuolee ennen vanhempia. Miten lasten hyväksi annettua edunsaajamääräystä tulkitaan tällöin? Mitä vastaat?

Pisteitys ja vastaus:

2.1 a) VSL 47§ (1p)

2.1 b) VSL 47§ ja 48§ (2p)

2.2 a) VSL 47§ ja 50§ (3p)

2.2 b) VSL 47§ (2p)

2.3 a) VSL 49§ (2p)

yht. 10 pistettä

Tehtävä 3 (10 p)

Vastaa lyhyesti ja ytimekkäästi seuraaviin:

- a) Palovakuutus: minkä kahden ehdon täytyy toteutua, jotta kyseessä olisi palovakuutuksesta korvattava vahinkotapahtuma
- b) Vastuuvakuutus: minkä vaaran varalta vastuuvakuutus otetaan
- c) Takausvakuutus: mitä tarkoitetaan takausvakuutuksella
- d) Luottovakuutus: mitä tarkoitetaan luottovakuutuksella
- e) Henkivakuutus: minkä kahden riskin takia henkivakuutus yleensä otetaan
- f) Kotivakuutus: mitä tarkoitetaan all risk -vakuutuksella
- g) Merivakuutus: mitä tarkoitetaan merivakuutuksella
- h) Jälleenvakuutus: mitä tarkoitetaan jälleenvakuutuksella

Pisteitys ja vastaus:

a) 2 p. Hoppu&Hemmo, s. 310; oikeasta 1 p., väärästä ei sakoteta

b) 1 p. H&H, s. 315

c) 1 p. H&H, s. 335

d) 1 p. H&H, s. 336

e) 1 p. H&H, s. 406-7; oikeasta 0.5 p., väärästä ei sakoteta

f) 1.5 p. H&H, s. 422

- g) 1 p. H&H, s. 379
 h) 1.5 p. H&H, s. 428
 yht. 10 pistettä

Tehtävä 4 (10 p)

- Millä edellytyksillä ja missä tilanteissa Valtioneuvosto voi peruuttaa työeläkeyhtiön toimiluvan?
- Missä tilanteissa voitonjako osakkaille työeläkeyhtiössä on kielletty?
- Missä tilanteissa työeläkeyhtiön osakkaiden tai takuusuosuksien omistajien oikeuksia voidaan rajoittaa, ja miten?
- Mitä laissa työeläkevakuutusyhtiöistä säädetään työeläkeyhtiön varojen jaosta yhtiön selvitystilan, purkamisen, vakuutuskannan luovuttamisen tai muun varojen jakamista koskevan järjestelyn yhteydessä?

Vastaus:

- (a) TVYL 6a § ja 6b §
 (b) TVYL 23 §
 (c) TVYL 7a §
 (d) TVYL 21 § (kysymyksellä haettiin sitä, keille varat lain mukaan kuuluvat; pisteitä sai myös, jos kertoi TVYL:in muusta varojen jakoa koskevasta sääntelystä kohdassa mainituissa tilanteissa)

Tehtävä 5 (10 p)

Tehtävän tueksi on jaettu Laki Finanssivalvonnasta.

Kerro perustellusti, onko Finanssivalvonnan toiminta lain mukaista alla kuvatuissa tilanteissa. Kerro myös kohdissa a) - d) pykäläviittauksin, mihin Finanssivalvonnasta annetun lain kohtaan kukin vastauksesi perustuu. Pelkästä kyllä/ei -vastauksesta ei saa pisteitä.

- 10 kaverusta hakee Finanssivalvonnalta toimilupaa perustamalleen vahinkovakuutusyhtiölle. hakemukseen kaverukset ovat mm. kuvanneet, että aloittavat liikenne- ja kaskovakuutusten myöntämisen neljän kuukauden kuluttua toimiluvan myöntämisestä eli yhtiön toiminnan valmistelua on tehty jo pitkälle. Finanssivalvonta myöntää toimiluvan. Yhtiön matkaan tulee kuitenkin mutkia ja se pääsee myöntämään ensimmäiset liikennevakuutukset vasta kahdeksan kuukauden päästä toimiluvan myöntämisestä. Kaskovakuutuksia ei vielä silloinkaan myönnetä. Kuukauden päästä vakuutusten myöntämisen aloittamisesta Finanssivalvonta ilmoittaa, että toimilupa on peruttu eikä uusia vakuutuksia saa enää myöntää.
- Finanssivalvonta pyytää Vakuutusyhtiöltä kuvausta yhtiön palkkiojärjestelmästä sekä tiedot siitä, miten yhtiön toimitusjohtaja sekä johtoryhmän jäsenet ovat saaneet viime vuonna tulospalkkioita sekä miten kumppanuusyritysten myyjille on maksettu vakuutusten myyntipalkkioita.
- Finanssivalvonta pyytää suomalaisen Vakuutusyhtiön Ruotsissa toimivan tytäryhtiön toimitusjohtajaa toimittamaan Finanssivalvonnalle internetin selaushistoriansa viimeisen kolmen kuukauden ajalta ilmoitettuaan pyynnöstä ensin Ruotsin valvontaviranomaiselle.

d) Finanssivalvontaa häiritsee, että työeläkevakuutusyhtiöt ja eläkesäätiöt eivät julkista sijoitusrahastoille maksamiaan palkkioita. Läpinäkyvyyden edistämiseksi Finanssivalvonta päättää itse julkistaa tiedot, koska on pyytänyt ne toimijoilta valvontaa varten. Tiedot julkaistaan kaikista työeläkevakuutusyhtiöistä ja eläkesäätiöistä 3 vuoden ajalta.

e) Premium Auto -autoliikkeen myyjät myyvät myös Vahinkovakuutusyhtiö Kolarinvara liikennevakuutuksia ja myytyjen vakuutusten lukumäärä vaikuttaa myyjien tulospalkkioihin. Finanssivalvonta ilmoittaa, että juuri Premium Autossa aloittanut myyjä ei saa myydä vakuutuksia, mistä kyseinen myyjä on tietysti kovin tuohtunut. Finanssivalvonta perustelee kieltä sillä, että myyjä on tuomittu vuosi sitten sakkorangaistukseen veropetoksesta.

Vastaus: (yhteensä 10 pistettä)

a) Fivalain 26§: Finanssivalvonta voi perua valvottavan toimiluvan, jos liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukaudessa toimiluvan myöntämisestä. Valvottavalla on 12 kk aikaa aloittaa toiminta, joten vaikka toimilupaa haettaessa olisi suunnitelma aloitusajankohdasta ollut toinen, ei Finanssivalvonta voi toimilupaa tässä tapauksessa perua, kun 12 kk ei ollut kulunut.

b) Fivalain 18/24§ sekä 3§: Finanssivalvonnalla oikeus pyytää tietoja 3 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Tehtävänä mm. edistää niiden finanssimarkkinoilla toimivien ohjaus- ja valvontajärjestelmien luotettavuutta, joiden taloudellista asemaa Finanssivalvonta valvoo. Palkitsemisjärjestelmä on osa ohjausjärjestelmää.

c) Fivalain 64 § sekä 3/28 §: Nähdessään tarpeen tarkastaa ryhmittymään kuuluvaa, toisessa ETA-valtiossa sijaitsevaa vakuutusyhtiötä, Finanssivalvonnan tulee pyytää kyseisen maan valvontaviranomaista tekemään tarkastuksen tai pyytää lupa tehdä tarkastus itse. Pelkkä ilmoitus ei riitä. Myöskään valvontatehtävien hoidon kannalta selaushistoriaa ei voida pitää tarpeellisena tietona, ellei Finanssivalvonnalla ole esittää jokin laissa lueteltuihin tehtäviin liittyvä erityinen syy.

d) Fivalain 72 :§ Finanssivalvonta voi julkaista vakuutus- ja eläkelaitosten toiminnasta, asemasta ja kehityksestä tilastoja ja niihin verrattavia tietoja, jotka on laadittu yhtäläisen perusteen mukaan kaikista vakuutus- tai eläkelaitoksista. Maksettujen palkkioiden määrää voidaan pitää tällaisena tietona eläkelaitosten toiminnasta, erityisesti, koska kyse sosiaaliturvaa hoitavien toimijoiden toiminnasta.

e) Kyse vakuutusedustajasta, jonka tulee olla hyvämaineinen eli ei voi olla alle 3 vuoden sakkorangaistuksia ja edustajalla tulee olla Fivan hyväksyntä. Finanssivalvonnalla on oikeus kieltää myyjältä oikeus vakuutusten myymiseen. (Vakuutuslaki: luku 4.2 Laki vakuutusten tarjoamisesta)

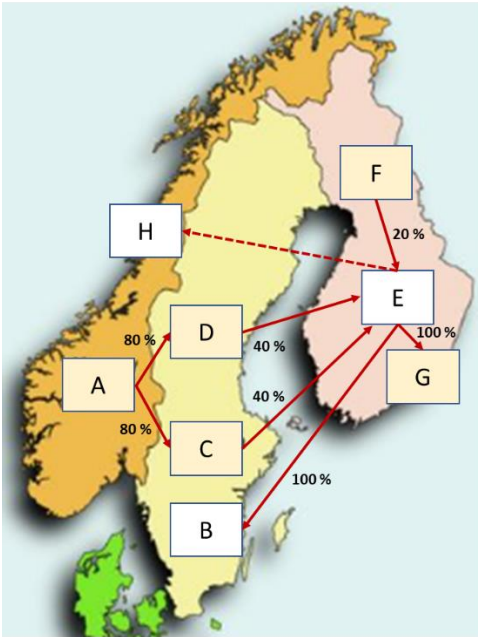
Tehtävä 6 (15 p)

Tehtävän tueksi jaetaan seuraavat dokumentit:

- kopio vakuutusyhtiölain 26 luvusta (Ryhmälaskenta ja ryhmän vakavaraisuuslaskenta)
- vakuutusyhtiölain 6 luvun pykälien otsikot
- laki Finanssivalvonnasta.

Tehtävän ratkaisussa tulee viitata asianomaiseen pykälään, pykälän momentteihin (siis kappaleet) ja momenttien alakohtiin niiltä osin kuin ne ovat käytettävissä.

Vahinkovakuutusosakeyhtiö E on suunnitellut ostavansa ruotsalaisen henkivakuutusyhtiö H:n. Tämän rahoittamiseksi yhtiön omistusrakennetta on päätetty muuttaa. Suomalainen sijoitusyhtiö F on aikaisemmin omistanut 100 % E:stä, mutta yhtiö suuntaa osakeannin kahdelle ruotsalaiselle yhtiölle D ja C siten, että kummankin osuus on annin jälkeen 40 % ja F:lle jää 20 %. E:n tase on 9 mrd € ja B:n tase 5 mrd €).

Kuvan selitys:

- Vahinkovakuutusosakeyhtiö E (tase 9 mrd €)
 - omistaa
 - Kiinteistöyhtiö G:n
 - Ruotsalaisen henkivakuutusyhtiö B:n (tase 5 mrd €)
 - tarjoaa liikennevakuutuksia Norjassa (H)
- Vahinkovakuutusyhtiön E:n omistavat
 - suomalainen sijoitusyhtiö
 - F: 20 %
 - ruotsalaiset sijoitusyhtiöt
 - C: 40 %
 - D: 40 %
- Norjalainen holdingyhtiö A omistaa C:stä ja D:stä molemmista 80 %

Yritysjärjestely muodostaa siis yllä kuvatun vakuutusyritysryhmän:

- 1) Mitkä yhtiöt muodostavat vakuutusyritysryhmän ja miksi?
- 2) Mitä kunkin maan vakuutusvalvoja valvoo ja mitä valvonta käsittää?
- 3) Miten valvontayhteistyö tulee järjestää ja kuka tästä vastaa? Miten merkittävät ryhmä koskevat päätökset tehdään?
- 4) Miten aktuaaritoiminnot tulee ryhmässä järjestää, mitkä ovat aktuaaritoiminnon pätevyysvaatimukset ja miten pätevyys varmistetaan?
- 5) Miten riski- ja vakavaraisuusarviot tulee järjestää?

Vastaus:

- 1) VYL 26:2, 1(4),(6), (7)
- 2) VYL 26:3, 26:6,2 (3)
- 3) VYL 26:1 12), 26:45, FivaL 65 a
- 4) VYL 26:39, 6:18, 6:9
- 5) VYL 6:40

Tehtävä 7 (15 p)

Toimit vastavana matemaatikkona Henkivakuutusyhtiö Hengenvaara Oy:ssä. Yhtiöllä on toimilupa harjoittaa vakuutusluokkalain henkivakuutusluokan 1 mukaisia henkivakuutuksia.

Yliopiston yrityshautomossa on kehitetty tuote, jota on ryhtynyt markkinoimaan start-up-yritys HyväUni Oy. Tuote on puhelimeen ladattava sovellus, joka arvioi unen pituutta ja sen laatua. Puhelin analysoi tiedot henkilön hengityksestä.

HyväUni Oy:n edustaja on esitellyt tuotetta yhtiön markkinointiyksikölle. Yksikkö on innostunut tuotteesta, koska lehdistä on ollut uutisia unen pituuden merkityksestä henkilön terveyteen ja jopa kuolinriskiin. Niinpä se on koemielessä myynyt kymmenelle henkilölle henkivakuutuksen, johon on liitetty lisävakuutuksena turva pysyvän työkyvyttömyyden varalta. Turva on voimassa siihen asti, kun henkilö täyttää 65 vuotta. Markkinointiyksikkö on luvannut vakuutuksenottajille 50 %:n korotuksen sekä kuolemanvara- että pysyvän työkyvyttömyyden turvaan verrattuna yhtiön yleisesti myynnissä olevaan vastaavaan vakuutukseen, jos henkilö seuraa yöuntaan ja keskimääräinen yöuni kullakin kuukauden mittaisella seurantajaksolla on vähintään 7.5 tuntia ja yöuni voidaan arvioida hyvälaatuiseksi.

Et ole ollut aikaisemmin keskusteluissa mukana, mutta nyt sinut on kutsuttu kokoukseen, jossa keskustellaan tuotteen jatkosta. Markkinointiyksikkö haluaisi aloittaa varsinaisen myynnin ja myydä pysyvän työkyvyttömyyden turvaa itsenäisenä vakuutuksena, jos vakuutuksenottaja näin haluaa. Esitä kokouksessa kantasi seuraaviin asioihin:

- 1) Voiko yhtiö myöntää ylipäätään kuolemanvara- ja pysyvän työkyvyttömyyden vakuutuksia ja millä edellytyksillä? Mitä yhtiön tulisi mahdollisesti tehdä pystyäkseen myymään markkinointiyksikön suunnittelemaa vakuutuksia? Mitä lisätoimia tämä tuo yhtiölle toiminnan alkaessa ja sen jälkeen?
- 2) Miten mielestäsi turvan 50 %:n korotus on järjestettävissä ja mitä se tarkoittaisi? Pohdi asiaa toisaalta vakuutusmaksun alentamisen ja ylijäämän jakamisen näkökulmista.
- 3) Yhtiö on jo myynyt 10 vakuutusta. Voiko yhtiö irtisanoa vakuutukset ja millä edellytyksillä?
- 4) Onko vakuutuksen tuotekehitysprosessi mielestäsi täyttänyt lainsäädännön vaatimukset ja miksi?

Hyvässä vastauksessa on kerrottu, mitä säännöstä sovelletaan, mitä säännöksessä käsiteltävän tapauksen osalta sanotaan ja miten säännöstä sovelletaan käsiteltävään oikeustapaukseen.

Vastaus:

- 1) Vakuutuslainsäädäntö s. 33, 36, 37 (VYL 1:15, 2:3)
- 2) Vakuutuslainsäädäntö s. 76, 77 (VYL 13:1, 13:2)
- 3) Vakuutuslainsäädäntö 293, 294, 298 – 300 (VSL 10, 17, 17 a, 20 a)
- 4) Vakuutuslainsäädäntö 140, 141 (Laki vakuutusten tarjoamisesta 42)